

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Георги Ангелов

за дисертационния труд на доц. д-р Людмила Иванчева

„НАУКАТА В СЪВРЕМЕНОТО ОБЩЕСТВО НА ЗНАНИЕТО: РОЛЯ,
СТАТУС И СОЦИАЛНИ ФУНКЦИИ”

за присъждане на научната степен “Доктор на социологическите науки”
(научна специалност 05.11.03. „Наукознание”, професионално направление 3.1.
„Социология, антропология и науки за културата”)

1. **Обща информация за дисертационния труд**

Представеният ми за становище дисертационен труд на доц. д-р Людмила Иванчева е с респектиращ обем от малко над 400 компютърни страници. Дисертационният труд внушава респект обаче не само и не толкова със своя обем, колкото с тематичната си пъстрота, с мащабността и актуалността на проблематиката. Нещо, което, разбира се, е похвално и съответства на изискванията за присъждането на дадената научна степен.

Широката тематична палитра проличава ясно и от структурата на текста, която е изключително детайлизирана. Най-общо текстът е структуриран в следните крупни части: въведение, четири глави, заключение. Като част от текста трябва да се разглежда и първото от двете приложения, докато второто има повече информационен, илюстративен характер. Четирите глави са подразделени на общо 127 раздели и параграфи, като първата глава съдържа 27 раздела и параграфа, втората глава – 19, третата – 58 и четвъртата – 23.

Дисертацията съдържа и списък на използваната литература, както и списък на публикациите на авторката по темата на дисертационния труд. Списъкът на използваната литературата демонстрира много добрата информираност на кандидатката. Той съдържа общо близо 450 литературни източника. От тях 70-ина на брой са на кирилица и около 380 са на латиница. Една немалка част от цитираните източници са всъщност намеренията, принципите и целите, излагани в различни политически документи – стратегии,

директиви, постановления и пр. на Европейската комисия, на национални органи на научната и иновационната политика, на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (OECD). Но това е в унисон от заявеното от авторката на стр.20 в дисертационния труд, че в него „е възприет подходът за равнопоставено позоваване (с цел аргументиране на изследователски твърдения) както на научни публикации, така и на документи от политически характер.”

Под черта в самия текст допълнително са цитирани около 160 електронни източника, а такива присъстват и в представения списък на използваната литература. Към тях трябва да отправя една критична забележка: в изследователската публикационна практика е възприето цитирането на подобен вид източници да е съпроводено и с датата на последно осъществения от автора достъп до тях.

Авторката е представила и списък от публикациите си, които са свързани с представянето на отделни части от докторската дисертация в различни списания, тематични сборници и на научни форуми. Това е израз на мащабите на предварителната публичност на представените резултати. Списъкът съдържа общо 28 единици, от които: Монографии -1, Студии в реферирани списания - 6, Статии в реферирани списания – 3, Студии в тематични сборници -1, Статии в тематични сборници - 7 и доклади и презентации на научни форуми – 10.

Дисертационният текстът е илюстриран с 30 броя фигури (графики и схеми) и 9 таблици.

Авторефератът резюмира коректно съдържанието на дисертацията.

Нямам съвместни публикации с дисертанта.

2. Актуалност на тематиката, защитавани тези, научни постижения и приноси на кандидатката

На актуалността на тематиката, на основните проблеми, задачи, тези и ограничения е посветено Въведението към дисертационния труд. За мен актуалността на проблематиката е извън всяко съмнение. Това авторката

аргументира с пределно широкото и трудно за критично дискутиране твърдение на стр. 17, че „Социалните функции, роля и статус на науката в общество на знанието отдавна са се превърнали във важна в изследователско отношение и едновременно с това – в обществено значима тема.” Избраната тема за дисертация е интересна, защото задоволява интелектуалното любопитство както на специалисти от различни научни области, така и на много други, проявяващи обществена активност хора.

Изследователският проблем е формулиран твърде многословно на страница 18 и според моя прочит се свежда до намирането на неадекватност на съществуващите концепции, модели и политически постановки и търсенето на „реконцептуализация, която да открий по-ясно новите моменти и по-добре да артикулира актуалните тенденции във взаимоотношенията наука – общество”. Такава се търси в рамките на някои от съвременните модели на науката.

В тази връзка авторката формулира и своите четири крупни много общи основни тези, които следва да намерят своята аргументация в развиването на дисертационния текст, а именно:

1. Социалните функции, роля и статус на науката търпят съществени трансформации с развитието на „общество на знанието”.
2. Съществена роля във визираните трансформационни процеси играе научната и иновационна политика
3. Нараства потенциалът на съвременната наука за социално въздействие
4. Науката като система става *все по-зависима* от общественото ѝ разбиране, нагласите към нея, обществените ценности и същевременно – *все по-обвързана* с обществените интереси и потребност и *все по-силно взаимодействаща* си с различни социални партньори.

Като се има предвид комплексният характер на проблематиката, динамиката и хетерогенността на факторите, които трябва да се вземат предвид и необходимостта от прилагането на интердисциплинен подход при тяхното

анализиране, смятам, че авторката добре е формулирала обхвата на своето изследване и експлицирала ограниченията, на които то се подчинява.

В последващите четири глави авторката е привела огромно количество от разнообразни аргументи и съображения, почерпени от изследователска литература и политически документи, които са предназначени за подкрепата на своите тези. Смятам, че това е направено убедително и доказва, че тезите са промислени, че са достатъчно съдържателни и защитими, както и че съвременните изследвания върху науката и политическите визии за нея, градени в областта на научната и иновационната политика очертават нови линии на отношението наука - общество.

В този смисъл приемам като обосновани формулираната от авторката самооценка на основните приноси моменти в дисертационния труд в нейните раздели: приноси от теоретичен характер и приноси с приложен характер.

3. Мотивирано и ясно формулирано заключение

На основа на представения дисертационен труд и на казаното по-горе, ще гласувам „За” предложение на журито към Научния съвет на ИИОЗ да се присъди научната степен “Доктор на социологическите науки” (научна специалност 05.11.03. „Наукознание”, професионално направление 3.1. „Социология, антропология и науки за културата) на доц. д-р Людмила Иванчева и призовавам към това и останалите членове на журито.

София, 15 ноември 2015-11-15

Подпис:.....

(доц. д-р Георги Ангелов)